

Prædiken af Morten Munch
2. påskedag / 6. april 2015
Tekst: Luk 24,13-35

MED HÅBET SOM FORTEGN

Uindfriede forhåbninger

”Vi havde håbet...”, sådan siger de to vandrere.

Vi kan alle færdiggøre sætningen med ting, vi har oplevet af skuffede forventninger og forskellige former for tab.

Ingen går gennem livet uden uindfrie og mistede forhåbninger. Det undgår ikke at sætte sig spor, men alligevel har vi det med igen at vende os mod håbet – som en blomst vender sig mod lyset.

At vi så helt grundlæggende orienterer os mod håbet på trods af skuffelser viser, at vi er skabt til håb og til tro på fremtiden. Det ligger som en disposition i os, beslægtet med tillid.

Når tillidsfuldheden lider skade gennem hændelser i livet, møder vi verden med vagtsomhed og skepsis. Vi lærer at tage vores forbehold.

Vi er stadig disponeret til håb, men håbet kan være tildækket og skjult under mange lag skuffelser.

Beretningen om de to vandrere på vej til Emmaus handler om håbets genfødsel; om lyset der kommer til os efter en mørk nat.

Påskan handler om, at håbet ikke forblev tildækket og begravet med Jesus. Håbet opstår af graven *med* ham og er derfor levende til stede hos os i fællesskabet om hans ord og gerning, død og opstandelse.

Håbet fra Kristus er ikke isoleret til de første opstandelsesvidner; håbet er sluppet løs i verden med det formål at gennemtrænge alt og nå ud i alle hjørner af vores tilværelse.

Med håbet som fortegn

Ligesom et matematisk fortegn har betydning for alt det følgende, sådan er der med håbet i opst. sat et nyt fortegn for det skabte liv på jorden.

Før opstandelsen var fortegnet døden, som alt vandrer hen imod som slutmål. Men Jesu liv sluttede ikke i graven. Han gik gennem døden og ud igen på den anden side til et liv, der ikke længere er begrænset af døden, og som dødens skygger ikke kan nå.

Derfor går Den Levende pludselig side om side med de dødelige – sådan som vi ser det på vejen til Emmaus.

Det er det, der forandrer alt. Når vi dødelige bliver til ét med den levende, Kristus, i troens fællesskab, får vi del i det liv, han har.

Den levende er også den levendegørende. Han holder ikke sit liv for sig selv, men deler ud af det, ligesom han – efter at være budt inden for i hjemmet i Emmaus – deler ud af brødet og vinen.

Han tager her værtens rolle og sætter sig igennem som den levendegørende; den der deler ud af nyt livshåb og livsmod.

Læg mærke til hvordan initiativet skifter i beretningen: Først kommer Jesus uopfordret til de to disciple midt i deres oplevelse af tab og meningsløshed.

Dernæst er det dem, der opfordrer ham til at blive, fordi hans ord har vakt et dæmrende, omend udefinerbart, håb i dem. Og når de er kommet ind i huset, tager den fremmede igen initiativet ved at påtage sig værtens rolle og bryde brødet.

Genkendelsens måltid

Først da genkender de ham. Vi kan ikke kende Gud, uden at han giver sig til kende for os. Han giver sig til kende, hvor han inviteres ind.

Og indtil han inviteres ind, går han uopfordret sammen med os og lytter til vores livshistorie og planter gudsrigets håbsfrø.

Genkendelsen finder sted i måltidet. Her går Jesu identitet op for dem.

Nadveren er ikke kun et ihukommelsesmåltid i tilbageskuende betydning. Det er et genkendelsens måltid, og i genkendelsen er der nyt fællesskab.

Guds sande identitet og inderste væsen genkender vi på den kærlighed, der giver sig selv helt for os. Sådan ser Guds ansigt ud.

Dette er mit legeme, brudt for dig. Dette er mit blod, udgydt for dig. Gør det til ihukommelse af, hvem jeg er; gør det til genkendelse af mit rige; gør det til erkendelse af min barmhjertighed.

I nadverens måltidsfællesskab får vi del i Jesu død og hans opstandelse. Derfor kaldte kirkefædrene nadveren for 'udødelighedens lægemiddel'.

Måltidet forkynder i handling, at den levende vandrer sammen med dødelige for at vende død til liv, håbløshed til nyt håb.

To vandringer

Jeg plejer at tage mine konfirmander med på en lille pilgrimsvandring, en lille times tid ud i naturen, hen til vulkanen der ligger herovre til venstre og lidt rundt omkring.

Vandringen er delt op i forskellige mindre strækninker. På en af strækningerne skal konfirmanderne tale sammen to og to om betydningen af Jesu berømte ord om sig selv i Johannes Evangeliet: "Jeg er vejen, sandheden og livet." Det kommer der mange gode svar ud af.

Beretningen om vandringen mod Emmaus kan på sin egen måde kaste lys over, hvad det betyder, at Jesus er vejen, sandheden og livet.

Vi må ikke overse, at beretningen indeholder to vandringer. Først mod Emmaus – og dernæst tilbage mod Jerusalem. Med måltidet i midten som vendepunkt, da de byder ham indenfor og forstår, hvem han er.

Vendepunktet på troens vej handler om at forstå, hvem Jesus er.

På vejen mod Emmaus gik Jesus - som vejen, sandheden og livet - ved siden af dem. De talte *om* Jesus, som betragtere til hans historie. De talte også *til* ham, men det vidste de ikke. De forstod ikke, hvem han var.

På vejen tilbage til Jerusalem er Jesus - som vejen, sandheden og livet - til stede *i* dem. Han er forsvundet for deres øjne, men alligevel nærmere end nogensinde. De forstod, at han var selve livet - og da de bød ham indenfor, symboliseret i måltidsfællesskabet - tog hans liv bolig i dem, som nadverens brød og vin indoptages i vores legemer.

Håbet er integreret i det liv, de lever; i hvert åndedrag de tager; i hvert skridt på vejen til Jerusalem, hvor de vil fortælle de andre om mødet med Den Opstandne.

Den vej og den sandhed og det liv, som Jesus havde talt om og vist dem i handling, var ikke længere en teori udenfor dem selv, men en erfaret virkelighed ved troen og Ånden.

Legemlig og åndelig opstandelse

Nu er det ikke sådan, at den første strækning på vej til Emmaus bliver mindre vigtig pga den sidste strækning tilbage til Jerusalem.

På den første strækning er Jesus fysisk sammen med dem. Opstandelsen er legemlig og ikke kun åndelig.

På den sidste strækning er Jesus åndeligt til stede på vandringen. For opstandelsen er åndelig og ikke kun legemlig.

Begge strækninger fortæller tilsammen, hvad opstandelse er.

Jesus lever ikke kun videre, sådan som vi kan tale om fx Abraham Lincoln eller Gandhi leve videre i en god sag og et vigtigt budskab.

Nej, han vandrede konkret sammen med dem. Vandringen var en demonstration af dødens reelle overvindelse.

De så ham, talte med ham og delte måltid med ham.

Samtidig er vandringen også en metafor, et billede på livet, hvor det at vandre sammen er et udtryk for at dele liv og have fællesskab.

Håbets færden på jord

Hvis man undersøger ordet 'at vandre' i Ny Testamente, skulle det statistisk forholde sig sådan, at ordet bruges om Jesus mere end om nogen anden.

Det fortæller os for det første, at Guds søn blev menneske. Ellers kunne han ikke vandre på vores jord i menneskeskikkelse. For det andet fortæller det os, at han blev fattig; de fattige måtte gå på sine ben også på længere strækninger over flere dage. (Kun helt undtagelsesvist kom Jesus ridende på et æsel palmesøndag.)

I Apostlenes Gerninger (epistelteksten til i dag) beskrives Jesu liv med ordene: "Han færdedes overalt og gjorde vel" (Acta 10).

Det stærkeste udtryk for guddommelighed var ikke Jesu helbredelser og dødeopvækkelser, men vandringens indre skønhed i form af grænseoverskridende barmhjertighed og godhed.

Men det var alt sammen ikke nok for de to Emmaus-vandrere, hvis Jesus fortsat lå i graven, overgivet til død og tilintetgørelse.

Vi havde håbet... sagde de, ikke kun til hinanden, men til den fremmede, der viste sig at være selve Håbet.

Når vi må udbryde det samme: Vi havde håbet..., så er det afgørende, *hvem* vi siger det til!

For siger vi det til håbets Gud, så lægger vi vore skuffede forventninger i hænderne på ham, der ikke kunne fastholdes af døden og som også for os vil skabe liv af døde, ved at gå ved vores side og leve sit liv i os og gennem os.

Amen.